

HARMADIK FEJEZET.

Az 1939. évi II. t.-c. Ötödik része: LÉGVÉDELEM.

A légvédelem célja.

131. §. A légvédelem célja légitámadások elhárítása, a légitámadás elleni védekezés közigazgatási és társadalmi megszervezése, az ország lakosságának a légitámadás elleni védekezésre való szakszerű előkészítése és kiképzése, továbbá légitámadástól megvédése, valamint a légitámadás hatásainak csökkentése.

Személyes légvédelmi kötelezettség.

132. §. (1) Mindazok, akik honvédelmi munkakötelezettség alatt állanak, a 92. §. (2) és (3) bekezdésében foglalt korlátozások nélkül személyes légvédelmi szolgálatra is kötelesek.

(2) A légvédelmi szolgálat kötelezettségét önkéntes jelentkezés alapján azok is elvállalhatják, akik honvédelmi munkakötelezettség alatt nem állanak.

Különleges légvédelmi szolgálat.

133. §. (1) A személyes légvédelmi kötelezettség alatt állók közül ki kell jelölni azokat, akik különleges légvédelmi szolgálatra kötelesek. Ilyen szolgálatra nem lehet kijelölni azokat, akik hatvanadik életévüket betöltötték, azokat, akik a m. kir. honvédségnél szolgálati kötelezettség alatt állanak, a m. kir. csendőrség, vagy a m. kir. rendőrség tényleges állományába tartoznak, úgyszintén azokat sem, akik hivatásuknál fogva egyébkéntis légvédelmi feladatokat látnak el. A különleges légvédelmi szolgálatra kötelezetteknek az igénybevétel alóli mentességeket, a kiválasztottak jelentkezési kötelezettségét, nyilvántartását, igénybevételét az igénybevételük esetén járó térítést és a rájuk vonatkozó fegyelmi szabályokat a honvédelmi miniszter rendelettel szabályozza.

(2) Azokat, akiket különleges légvédelmi szolgálatra ki-

jelöltek, a 91. §-ban meghatározott kiképzésben és gyakorlatokon felül a honvédelmi miniszter külön kiképzésben és gyakorlatokon való részvételre kötelezheti. Az egész városra (községre) kiterjedő légvédelmi gyakorlat ideje a gyakorlatok idejébe nem számít be.

(3) Légi veszély és háború idején a személyes légvédelmi szolgálatra kötelezettek igénybevétele a légvédelmi készség tartamára terjed. A honvédelmi miniszter az igénybevétel tartamát a készség megszűnte után is, a légi támadások által okozott károk helyreállításáig, meghosszabbíthatja.

A tanulóifjúság és a leventekötelesek oktatása és kiképzése.

134. §. (1) A mindkét nembeli tanulóifjúságot, valamint az egyetemek és főiskolák hallgatóit is az oktatás keretében légvédelmi oktatásban, a személyes légvédelmi kötelezettség korhatárának elérése után pedig ugyancsak az oktatás keretében légvédelmi kiképzésben kell részesíteni. Az e tekintetben szükséges rendelkezéseket a vallás- és közoktatásügyi miniszter a honvédelmi miniszterrel egyetértésben adja ki.

(2) A leventeköteleseket a leventekiképzés alatt légvédelmi oktatásban is kell részesíteni.

A honvédelmi munkakötelezettség szabályainak alkalmazása a személyes légvédelmi kötelezettségre.

135. §. Amennyiben a 132. és a 133. §. rendelkezéseiből más nem következik, a honvédelmi munkakötelezettségre vonatkozó rendelkezések (87—94. §.) a személyes légvédelmi kötelezettségre is megfelelően alkalmazni kell.

Városok és községek kötelességei a közérdekű légvédelem tekintetében.

136. §. (1) Minden város és község köteles területén a közérdekű légvédelméről gondoskodni. A honvédelmi miniszter a belügyminiszterrel egyetértésben városok és községeket együttes, vagy kölcsönös légvédelemre kötelezhet.

(2) A honvédelmi miniszter a városokat és községeket a veszélyeztetettségükhöz képest négy (A, B, C és D) osztályba sorolja és rendeletben megállapítja az irányelveket arra nézve, hogy az egyes osztályokba sorolt városok és községek közér-

dekből milyen légvédelmi szervezetek felállítására, eszközök és berendezések létesítésére, beszerzésére és jókarbantartására kötelesek egyúttal az intézkedések fogantatásának határidejét is megállapítja.

(3) Minden város és község köteles az előbbi bekezdésben említett irányelveknek megfelelő légvédelmi tervet készíteni. A légvédelmi terv elkészítéséről a polgármester, illetőleg a községi jegyző (körjegyző) gondoskodik. A város, illetőleg a község légvédelmi tervét a honvédelmi miniszter által megszabott határidőig kell megállapítani és jóváhagyásra előterjeszteni. A jóváhagyott terv végrehajtásához szükséges költséget a város, illetőleg a község költségvetésébe fel kell venni.

(4) A város, illetőleg a község légvédelmi tervét jóváhagyja és a légvédelmi terv végrehajtását ellenőrzi:

a) törvényhatósági jogú városok, továbbá az „A” osztályozású megyei városok és az ilyen osztályozású községek tekintetében a honvédelmi miniszter a belügyminiszterrel egyetértve,

b) a „B” és „C” osztályozású megyei városok és községek tekintetében a törvényhatóság első tisztviselője a területileg illetékes hadtest-légvédelmi parancsnokkal (háborúban légvédelmi kerületi parancsnokkal) egyetértve,

c) A „D” osztályozású községek tekintetében a törvényhatóság első tisztviselője a vármegye területére illetékes katonai parancsnokkal egyetértve.

Építmények és egyéb vagyontárgyak védelme.

137. §. (1) A honvédelmi miniszter az illetékes miniszterekkel egyetértve kijelöli azokat az építményeket (középületeket) hatóságok, hivatalok, közérdekű intézmények elhelyezésére szolgáló épületeket, ipartelepeket, üzemeket) és egyéb vagyontárgyakat, amelyek megóvása honvédelmi érdekből elsősorban fontos. (I. csoport). E csoport tekintetében a légvédelmi irányelveket a honvédelmi miniszter az érdekelt miniszterekkel egyetértve állapítja meg.

(2) A honvédelmi miniszter által megállapított általános szempontok alapulvételével városokban a polgármester a város területén illetékes katonai parancsnokkal egyetértve, községekben a főszolgabíró javaslatára az alispán a vármegye területére illetékes katonai parancsnokkal egyetértve kijelöli az I. csoport körén kívül eső azokat az építményeket és egyéb vagyontárgyakat, amelyek megóvása a honvédelmi érdekből szintén fontos (II. csoport). E csoport tekintetében a légvé-

delmi irányelveket az érdekelt miniszterekkel egyetértve ugyancsak a honvédelmi miniszter állapítja meg.

(3) Az I. és II. csoportba sorozott építmények és egyéb vagyontárgyak tekintetében a megállapított irányelveknek megfelelő légvédelmi tervet kell készíteni. A légvédelmi tervek elkészítésének határidejét a honvédelmi miniszter állapítja meg.

(4) A légvédelmi terv elkészítésére s ennek megfelelően a légvédelmi berendezések létesítésére és fenntartására az I. csoport tekintetében a honvédelmi miniszter, a II. csoport tekintetében városokban a polgármester, községekben az alispán rendszerint az építmény vagy egyéb vagyontárgy tulajdonosát kötelezi. Amennyiben azonban megállapítható, hogy az építmény vagy egyéb vagyontárgy fenntartására vonatkozó kötelezettség a fennálló magánjogi viszony szerint nem a tulajdonost, hanem a haszonélvezőt, a haszonbérlőt, a bérlőt terheli, vagy más személyt terhel, vagy hogy a légvédelmi berendezés létesítése és fenntartása nem a tulajdonos, hanem más személy különleges érdekét szolgálja, a légvédelmi terv elkészítése és a légvédelmi berendezkedés létesítésére és fenntartására közvetlenül ezt a személyt kell kötelezni.

(5) Amennyiben a közigazgatási hatóság a légvédelmi berendezések létesítésére és fenntartására nem azt a személyt kötelezte, akire ez a köteleesség a fennálló magánjogi viszonynál fogva hárul, illetőleg akinek a létesítmény különleges érdekét szolgálja, a közigazgatási hatóságnak e tárgyban hozott határozata a költségek megtérítése iránt támasztott igénynek bírói úton érvényesítését nem érinti.

(6) Az I. csoportba tartozó légvédelmi terveket a honvédelmi miniszterhez, a II. csoportba tartozókat a polgármesterhez, illetőleg a főszolgabíróhoz kell jóváhagyás végett benyújtani. Az I. csoportba tartozó terveket a honvédelmi miniszter az érdekelt miniszterekkel egyetértve, a II. csoportba tartozókat városok tekintetében a polgármester, községek tekintetében az alispán az illetékes katonai parancsnokkal egyetértve hagyja jóvá. A jóváhagyott tervnek megfelelő légvédelmi berendezések létesítésére a határidőt a honvédelmi miniszter szabja meg.

(7) A légvédelmi tervek fogantatását — amennyiben a honvédelmi miniszter másképen nem rendelkezik — a polgármester, illetőleg a főszolgabíró ellenőrzi.

(8) Az I. és II. csoport körén kívül eső építmények és egyéb vagyontárgyak (III. csoport) légvédelmét a honvédelmi miniszter rendelettel szabályozza. A rendeletben ki kell ter-

jeszkedni az egyes épületekben lakó személyek védelméhez szükséges óvóhelyek létesítésére, felszerelésére és fenntartására, a padlásterék tűzmentesítésére, valamint a házi légvédelmi őrség alakítására és felszerelésére. A rendeletben megszabott berendezések létesítésére és intézkedések megtételére rendszerint a tulajdonos köteles. Amennyiben azonban az építmény vagy egyéb vagyontárgy fenntartására vonatkozó kötelezettség a fennálló magánjogi viszony szerint nem a tulajdonost, hanem a haszonélvezőt, a haszonbérletet, a bérletet terheli, vagy más személyt terhel, a tulajdonos kérelmére a polgármester, illetőleg a főszolgabíró jelöli ki a rendeletben megszabott intézkedések megtételére köteles személyt. A közigazgatási hatóság határozata tekintetében az (5) bekezdés rendelkezése ide is áll. A honvédelmi miniszter rendeletének megtartását a polgármester, illetőleg a főszolgabíró ellenőrzi.

(9) A légvédelmi berendezés létesítése és fenntartása kérdésében a jelen §. alapján hozott elsőfokú határozat ellen beadott fellebbezés tárgyában a honvédelmi miniszter határoz. A honvédelmi miniszter a kötelezettnek legkésőbb a fellebbezésben előadott kérelmére határoz abban a tekintetben is, hogy ha a légvédelmi berendezés létesítésének vagy fenntartásának költsége a kötelezettnek teherbíróképességét meghaladja, vagy az a megóvandó építmény vagy egyéb vagyontárgy értékével arányban nem áll, a költséget az államkincstár mennyiben viseli; a honvédelmi miniszternek az ilyen kérelem tárgyában hozott határozata ellen halasztó hatállyal nem bíró panasznak van helye a közigazgatási bírósághoz. A közigazgatási bíróság a panaszt olyan tanácsban tárgyalja, amelynek elnöke a közigazgatási bíróság elnöke vagy másodelnöke, tagjai: a közigazgatási bíróság három ítélembírája és három szavazásra jogosult ülnök. Az ülnökök közül egyet egyet a honvédelmi, a pénzügy- és a belügyminiszter jelöl ki. A közigazgatási bíróság a jelen bekezdés alapján eléje kerülő ügyekben soronkívül, legkésőbb azonban harminc nap alatt határozni köteles.

(10) A pénzügyminiszter az óvóhelyek létesítésével, továbbá az épületek padlásterének tűzmentesítésével és az épületek tetőzetének bombabiztossá tételével kapcsolatban adókedvezményeket engedélyezhet.

Eljárás mulasztás esetében.

138. §. A megállapított kötelezettség teljesítésének elmulasztása esetében a légvédelmi berendezés létesítéséről, a fel-

szerelés beszerzéséről vagy a munkálatok elvégzéséről a hatóság a kötelezett terhére gondoskodhatik és ilyen esetben a költség megtérítésére a mulasztót kötelezi.

Dologi honvédelmi szolgáltatások igénybevétele a légvédelem céljára.

139. §. (1) Bármely ingatlan tulajdonosa béke idején is túrni köteles, hogy telkén és épületein vagy azok alatt a légvédelemmel kapcsolatos közérdekű berendezések létesíttessenek, vagy ily légvédelmi eszközök helyeztessenek el, továbbá, hogy azok létesítése vagy elhelyezése, vagy az ingatlan légvédelmi célokra való igénybevételének előkészítése érdekében a szükséges intézkedések megtéttessenek és a munkálatok elvégeztessenek. Az igénybevételért térítés nem jár.

(2) A honvédelmi miniszter a földművelésügyi miniszterrel egyetértve légvédelmi szempontból szükséges fásításokat és irtásokat béke idején is elrendelhet, illetőleg ebben a tekintetben a birtokost megfelelő módozatok megtartására kötelezheti. Ennek a rendelkezésnek az alkalmazását az 1935 : IV. törvénycikknek a természetvédelemre vonatkozó rendelkezései nem akadályozzák. Azt, hogy az elrendelt intézkedések fogyanatosításával járó költségek, valamint a művelési ág megváltoztatásával járó anyagi hátrányt ki és milyen arányban köteles viselni, — amennyiben e tekintetben megegyezés nem jött létre — a honvédelmi miniszter az intézkedés elrendelésével együtt az Országos Erdőgazdasági Tanács véleményének meghallgatása után a földművelésügyi miniszterrel egyetértve állapítja meg.

(3) Az (1) és (2) bekezdésben meghatározott szolgáltatásokon felül a jelen törvényben meghatározott egyéb dologi honvédelmi szolgáltatásokat is igénybe lehet venni a légvédelem céljára.

Mozgási szabadság korlátozása.

140. §. A légitámadás elleni védekezés érdekében — ideértve a kiképzést és gyakorlatot is — a szükség tartamára a mozgási szabadság rendészeti természetű intézkedésekkel korlátozható és a lakosság különleges rendelkezések megtartására kötelezhető. Ezeket a korlátozásokat és különleges rendelkezéseket a honvédelmi miniszter az illetékes miniszterrel egyetértve rendeletben szabályozza, illetőleg állapítja meg.

KÜLÖNLEGES LÉGVÉDELMI SZOLGÁLATRA KÖTELEZETT SZEMÉLYEK JELENTKEZÉSI KÖTELEZETTSÉGE,

(Az 1941. évi 27. sz. Honv. Közl.-ben közzétett 102.050./eln. 35.—1941. számú körrendelet.)

A honvédelemről szóló 1939. évi II. törvénycikk 133. §-ában kapott felhatalmazás alapján a következőket rendelem:

1. §.

(1) A különleges légvédelmi szolgálatra kijelölt személy az állandó lakóhelye (lakása) szerint illetékes város (község) légoltalmi vezetőjének különleges légvédelmi szolgálati jeggyel történt behívásának, illetőleg idézésének pontosan eleget tartozik tenni. Ha a kijelölt személy a különleges légvédelmi szolgálat alóli mentességét (4.730. M. E.—1940. st. rendelet 4. §.) vagy alkalmasságát hitelt érdemlően igazolta, egy naptári éven belül ugyanezen a lakóhelyén újabb rendelkezésekre nem kötelezhető és kérelmére a légoltalmi vezető a különleges légvédelmi szolgálat alóli mentességet, illetőleg ily szolgálatra való alkalmatlanságot igazoló és egy évi időtartamra szóló igazolványt állít ki. Rövidebb ideig tartó mentesség vagy alkalmatlanság esetén az igazolványt a jogcím előrelátható megszűnésének időpontjáig kell kiállítani. Ha azonban a kijelölt és a szolgálat alól mentesített vagy arra alkalmatlannak talált személy időközben más városba (községbe) költözik, az új állandó lakóhelye (lakása) szerint illetékes légoltalmi vezető kétség esetén a mentességi jogcímet felülbírálhatja, vagy az alkalmatlanság jogcímének felülvizsgálására a kijelölt személyt alkalmasságmegállapító bizottság elé állíthatja.

(2) A különleges légvédelmi szolgálat teljesítésére az alkalmasságmegállapító bizottság által alkalmasnak talált és ennek alapján nyilvántartásba vett és igazolvánnyal ellátott személy állandó lakóhelyének (lakásának) megváltoztatását köteles jelenteni:

a) az elköltözés helye (város, község) szerint illetékes légoltalmi vezetőnek (nyilvántartónak) a kijelentőlap szelvényének és a különleges légvédelmi szolgálatos igazolványnak egyidejű felmutatása és új lakcímének közlése mellett a kijelentés teljesítését követő 24 órán belül,

b) az új állandó lakóhelye (más város, község), illetőleg lakása szerint illetékes légoltalmi vezetőnek (nyilvántartónak)

a bejelentőlap szelvényének és a különleges légvédelmi szolgálatos igazolványnak egyidejű felmutatása mellett a bejelentés teljesítését 48 órán belül,

c) helybeli albérleti (ágybérleti) lakásváltozás esetén a légoltalmi vezetőnek (nyilvántartónak) a bejelentőlap szelvényének és a különleges légvédelmi szolgálatos igazolványának egyidejű felmutatása mellett az új állandó lakásba való bejelentés teljesítését követő 48 órán belül.

(3) A különleges légvédelmi szolgálatra kötelezett személy a légoltalmi vezető vagy a légoltalmi parancsnok által előírt és a szolgálatra kötelezett személlyel különleges légvédelmi szolgálati jegyén, idézésen vagy más alkalmas módon közölt behívásnak mindig köteles pontosan az ott feltüntetett helyen és időben eleget tenni és a kiképzésen, gyakorlaton vagy egyéb különleges légvédelmi szolgálat jellegével bíró foglalkoztatáson megjelenni és résztvenni tartozik.

(4) A különleges légvédelmi szolgálatra kötelezett személy a lakásváltoztatáson kívül köteles a légoltalmi vezetőnek (nyilvántartónak) 48 órán belül jelenteni és hitelt érdemlően igazolni, ha életviszonyaiban olyan változás áll be, amely a különleges légvédelmi szolgálat alóli mentesítését indokoltá teszi, vagy a különleges légvédelmi szolgálatra való igénybevételét alkalmatlanság miatt vagy más okból huzamosabb időre vagy egyszersmindenkorra kizárja. Ha a különleges légvédelmi szolgálatra kötelezett személy magával tehetetlenné vagy előreláthatóan három napon túl gyógyuló ágyban fekvő beteggé válik, ismeretlen helyen tartózkodik, vagy elhal, helyette a bejelentést legközelebbi hozzátartozója, ilyen hiányában pedig szállás- (lakás-) adója köteles megtenni.

2. §.

Amennyiben a cselekmény súlyosabb büntető rendelkezés alá nem esik, kihágást követ el és 15 napig terjedhető elzárással büntetendő az a különleges légvédelmi szolgálatra kötelezett személy, aki a jelen rendelet 1. §-ának (2) bekezdésében megállapított jelentkezési kötelezettségnek nem tesz eleget.

3. §.

Ez a rendelet kihirdetésének napján lép hatályba.

Budapest, 1941. évi május hó 29-én.

**A III. LÉGOLTALMI CSOPORTBA TARTOZÓ ÉPITMÉNYEK
LÉGOLTALMÁNAK MEGSZERVEZÉSÉRŐL SZÓLÓ REN-
DELKEZÉSEKNEK A VISSZACSATOLT
ORSZÁGRÉSZEKRE VALÓ KITERJESZTÉSE.**

(Az 1941. évi 27. sz. Honvédelmi Közlönyben közzétett
104.000/el. 35.—1941. sz. körrendelet.)

A honvédelemről szóló 1939 : II. t.-c. 137. §-ának (8) bekezdésében foglalt felhatalmazás alapján a 88.000./el. lgv.—1939. H. M. rendelet 30., 31., 32., 33. és 34. §-aiban foglalt rendelkezések kiegészítéséül kiadott 81.800/el. lgv.—1940. H. M. és 103.000./el. 35.—1941. H. M. rendeletek rendelkezéseinek a visszacsatolt keleti és erdélyi országrészekre való kiterjesztése tárgyában az alábbiakat rendelem:

1. §.

A rendelet hatálya.

(1) A jelen rendelet hatálya kiterjed a visszacsatolt keleti és erdélyi országrészekben fekvő törvényhatósági joggal felruházott és megyei városoknak a jelen rendelet 2. §-a szerint megállapított összefüggően beépített területén fekvő bármilyen rendeltetésű olyan építményre és vagyontárgyra (továbbiakban lakóházak és egyéb épületek, illetőleg házcsoportok), mely az 1939 : II. t.-c. 137. §-ának (1) és (2) bekezdésében meghatározott I. és II. légoltalmi csoport körén kívül esik, továbbá az alábbi 8. §. rendelkezései szerint a községekre is.

(2) A légoltalmi elsötétítés végrehajtására kiadott 88.002./el. lgv.—1939. H. M. sz. rendelet alapján a jelen rendelet 4. §-ának (4) és (5) bekezdésében foglalt szabályokat a visszacsatolt keleti és erdélyi országrészek egész területén minden lakóházra (egyéb épületre, házcsoportra) alkalmazni kell.

2. §.

Az összefüggően beépített terület meghatározása.

(1) A jelen rendelet hatálya alá eső összefüggően beépített területeket a polgármester, a város légoltalmi parancsnokával egyetértve a hivatalos tűzoltóság vezetőjének, valamint a Légoltalmi Liga helyi-csoportja elnökének meghallgatásával állapítja meg.

(2) Az (1) bekezdésben foglalt területek kijelölésénél figyelemmel kell lenni:

a) a légoltalmilag fontos épületek (tárgyak) közelségéből származó veszélyre,

b) az építkezésnek tűzveszéllyel szemben való érzékenységre,

c) a károk tovaterjedésének lehetőségére.

(3) Az összefüggően beépített területekbe csakis olyan épületek tartozhatnak:

a) amelyek általában tűzfallal határosan vannak egymás mellé építve,

b) melyek bár nincsenek egymással határosan építve, de bennük az átlagos személyi létszám legalább húsz fő,

c) melyekből a házcsoportokat a jelen rendelet 3. §-ában meghatározott módon meg lehet alakítani,

(4) Az (1), (2) és (3) bekezdés alapján kijelölt területeket a város polgármestere a jelen rendelet megjelenésétől számított 14 napon belül a területileg illetékes hadtest légvédelmi parancsnok útján a honvédelmi miniszterhez jóváhagyásra felterjeszti.

d) melyeknek értéke és teherbíróképessége a jelen rendelet alapján beszerezendő légoltalmi felszerelésekkel és berendezésekkel arányban áll.

(5) Az (1), (2) és (3) bekezdés, valamint a —. §. (1) bekezdés rendelkezései szerint megállapítandó, területen kívül eső házakra (egyéb épületekre) a 180.000./1936. B. M. sz. rendelet 77. §-ában foglalt rendelkezések irányadók, illetve azokra ugyanezen rendelet 8. §-ának (7) bekezdésében foglaltakat kell a szükséges mértékben alkalmazni.

3. §.

A légoltalmi szolgálat önálló és együttes ellátása.

(1) Az olyan lakóházakban (egyéb épületekben), melyek átlagos személyi létszáma húsz fő, a légoltalmi szolgálatot önállóan kell ellátni. Az ennél kisebb létszámú lakóházat (egyéb épület), vagy a szomszédos egy, vagy több kisebb lakóházzal (egyéb épülettel), vagy a szomszédos (legközelebbi) nagyobb — a légoltalmi szolgálatot egyébként önállóan ellátó — lakóházzal (egyéb épülettel) kell a légoltalmi szolgálat együttes ellátása céljából házcsoportba foglalni. Több kisebb lakóházból (egyéb épületből) lehetőleg akként kell a házcsoportot megalakítani, hogy annak átlagos személyi létszáma ötvennél

nagyobb ne legyen és ugyanahhoz a házcsoporthoz tartozó egymástól legtávolabb fekvő lakóház (egyéb épület) közötti belső távolság 100 méternél kisebb legyen.

(2) Az átlagos személyi létszámot az alábbiak szerint kell megállapítani:

a) Kizárólag, vagy nagyjából részben lakás céljára szolgáló épületben a befogadóképesség megállapításánál minden lakószoba és cselédszoba után egy-egy személyt; de lakásonként legalább két személy, iroda, üzlet és rendeltetésénél fogva huzamosabb emberi tartózkodásra szolgáló helyiség után az alapterület minden 15 m²-ére egy személyt kell számításba venni; a benyíló (hall) ebből a szempontból lakószobának nem tekinthető.

b) Kizárólag vagy nagyjából részben nem lakás céljára szolgáló épületben a befogadóképesség megállapításánál általában az előbbi a) pontban foglaltak szerint kell eljárni.

c) Ha a számításnak az a) és b) pontokban említett módja célra nem vezetne, a befogadóképességet városokban a polgármester, községekben a főszolgabíró esetenként állapítja meg.

(3) A légoltalmi szolgálatot együttesen ellátó házcsoportokat a polgármester jelöli ki a város légoltalmi parancsnokának és a hivatásos tűzoltóság vezetőjének, valamint a Légoltalmi Liga helyi-csoportja elnökének meghallgatása után.

(4) A 2. §. (4) bekezdése alapján tett felterjesztés miniszteri jóváhagyása után, illetőleg a légoltalmi szolgálatot önállóan és együttesen ellátó lakóházak (egyéb épületek) kijelölése után a polgármester az érdekelt ingatlan tulajdonosokat, illetve az egyes ingatlanokon az 1939 : II. t.-c. 137. §-ának (8) bekezdése értelmében a légoltalmi beszerzésekre kötelezett személyt (személyeket) a jelen rendelet folytán rájuk háruló kötelezettségekről és az azok teljesítésére megállapított határidőkről a jelen rendelet 1., illetve 2. mellékletében megadott minta szerinti határozatban haladéktalanul értesíti.

(5) A polgármester határozata ellen 15 napon belül a polgármesternél beadandó fellebbezésnek van helye a honvédelmi miniszterhez.

4. §.

Légoltalmi riasztás és elsötétítés.

(1) A lakóházakban (egyéb épületekben, házcsoportokban) a hatósági riasztás jelzéseinek megbízható átvételére és továbbítására a honi légvédelmi készség elrendelésének időpont-

jától kezdve állandó helyi riasztószolgálatot kell szervezni és az ahhoz szükséges eszközöket, illetőleg berendezéseket a honi légvédelmi készség elrendelésének időpontjától kezdve rendeltetésszerű működésre állandóan készen kell tartani. A helyi riasztószolgálatot a házcsoportokban közösen, egyébként önállóan kell megszervezni és ennek megfelelően kell a hatósági légvédelmi riadójel elhangzásakor az erre a célra szolgáló berendezéseket (eszközöket) működésbe hozni.

(2) A lakóház (egyéb épület, házcsoport) helyi riasztószolgálatát — megfelelő felváltással — a lakóház (egyéb épület, házcsoport) légoltalmi szolgálatra kötelezett lakói közül kijelölt személyek látják el. Ezt a szolgálatot a lakóház (egyéb épület, házcsoport) légoltalmi őrségének parancsnoka köteles akként megszervezni, hogy a honi légvédelmi készség elrendelésétől kezdve erre a célra egy személy a lakóházon (egyéb épületen, házcsoporton) belül éjjel-nappal rendelkezésre álljon (ügyeletes szolgálat).

(3) A helyi riasztásra a viszonyoknak legjobban megfelelő jelzéseket — rendszerint hangjeleket (harang, gong, vasdarab kongatása kalapáccsal!) — kell alkalmazni. Egyébként a helyi riasztószolgálat megszervezésére a 88.001./eln. lgv.—1939. H. M. számú rendelet rendelkezései irányadók.

(4) A lakóházak (egyéb épületek, házcsoportok) elsötétítését a fényforrással rendelkező személy hajtja végre (88.002./eln. lgv.—1939. H. M. számú rendelet). Az elsötétítés tartós végrehajtásához szükséges eszközöket és anyagokat az elsötétítés végrehajtására kötelezett személy olyan módon köteles állandóan felhasználásra kész állapotban tartani, hogy az elsötétítés a honi légvédelmi készség kihirdetésétől számított 6 órán belül végrehajtható legyen.

(5) Az elsötétítés céljaira alkalmazott eszközök és anyagok, valamint azok alkalmazási módja tekintetében a 81.900./eln. lgv.—1940. H. M. számú rendelettel kiadott „Légo. Ut III—2. (Elsöt. 2.) jelzésű utasításban foglaltak szerint kell eljárni.

5. §.

Óvóhelyek létesítése és felszerelése.

(1) A 88.008./eln. lgv.—1939. H. M. sz. rendelet 1—16. §-aiban leírt T. G. S. óvóhelyet (törmelék-, gáz- és szilánkbiztos óvóhelyet) kell létesíteni (építeni és felszerelni) minden a jelen rendelet hatálya alá eső területen emelendő új épületben, amelynek az előbbi 3. §. szerint számított átlagos

személyi létszáma legalább húsz fő. Ezeket az épületeket is a 83.801./eln. lgv.—1940. H. M. számú rendelet 12. §-ában meghatározott vészátjárókkal, összekötő útvonalakkal és jelzésekkel el kell látni.

(2) A 83.801./eln. lgv.—1940. H. M. sz. rendeletben meghatározott módon szükségóvóhelyet kell létesíteni (építeni és felszerelni) minden a jelen rendelet hatálya alá eső területen fekvő minden épületben, amelynek az előbbi 3. §. szerint számított átlagos személyi létszáma legalább húsz fő.

(3) Az előbbi (2) bekezdés alapján létesítendő szükségóvóhely és vészátjárók helyét a polgármester (főszolgabíró) jelöli ki. A kijelölés eredményéről, valamint a szükségóvóhely és a vészátjáró elkészítésével kapcsolatos kötelezettségekről és határidőkről a polgármester (főszolgabíró) lehetőleg a 3. §. (4) bekezdésében előírt határozattal egyidejűleg, de legkésőbb az ezt a határozatot követő 30 napon belül a 3. sz. mellékletben megadott minta szerint értesíti (Kijelölési értesítés) az ingatlan tulajdonost (alábbi 11. §. (5) bekezdése szerint kötelezett személyt).

(4) A jelen rendelet végrehajtása szempontjából új építkezésnek azt az épületet kell tekinteni, amelynek építését a jelen rendelet hatálybalépését követően kezdik meg; minden más épületet meglévő épületnek kell tekinteni. Új építkezésnek kell tekinteni meglévő épületnek olyan átalakítását (bővítését) is, amelynek következtében az épület átlagos személyi létszáma (3. §.) legalább húsz fővel emelkedik.

(5) A 83.801./eln. lgv.—1940. H. M. számú rendelet bármily követelményének létesítését a hatóság esetenként külön is elrendelheti.

(6) Az építésügyi hatóságok olyan rendelkezéseit, amelyek a repülőtámadások hatásának csökkentése céljából a beépítési módra és az épület szerkezetére (váz, födém, födélzék, stb.) különleges előírásokat tartalmaznak, e rendelet nem érinti.

6. §.

A lakóház (egyéb épület, házcsoporth) légoltalmi felszerelése.

(1) A lakóház (egyéb épület, házcsoporth) légoltalmi felszereléséhez tartozik:

- a) a mentőörs (mentőörsök) felszerelése,
- b) a légoltalmi célra engedélyezett kézifecskendő (fecskendők),
- c) a légoltalmi házi tűzoltófelszerelés,

d) a padlástér tűzvédelmi felszerelés, és
e) a légoltalmi célra engedélyezett klórmész.

(2) A mentőörs felszerelése olyan lakóházakban (egyéb épületekben, házcsoportokban), ahol az átlagos személyi létszám nem haladja meg az ötven főt, az iparügyi miniszter 39.302.—1939. Ip. M. sz. rendeletében megszabott légoltalmi mentőtáska; ha az átlagos személyi létszám ötvenegy-száz fő, az előbb említett rendelet szerinti kis légoltalmi mentőláda; ha az átlagos személyi létszám százegy-től-kétszáz fő, az előbbi rendelet szerinti nagy légoltalmi mentőláda. Kétszáz fő átlagos személyi létszámon felül az előbbi számítási mód szerint kell további mentőfelszerelést beszerezni. Azokban a házakban (egyéb épületekben, házcsoportokban), ahol az óvóhelyek el vannak látva a 88.008./eln. lgv.—1939. H. M. sz. rendelet 15. §. (8) bekezdése értelmében a fentemlített felszerelésekkel, a mentőörsök számára külön felszerelésről gondoskodni nem kell.

(3) Az (1) bekezdés b) pontjában említett kézifecskendők alatt a következőket kell érteni:

1. a légoltalmi fecskendő (vízipuska) (MOSz. 1050.),
2. a vederfecskendő (MOSz. 1051.),
3. a puttonyfecskendő (MOSz. 1052.).

(4) A légoltalmi szolgálatot önállóan ellátó lakóházakat (egyéb épületeket), vagyis amelyeknek átlagos személyi létszáma legalább húsz fő, a padlás területének nagysága szerint kell a légoltalmi célra engedélyezett kézifecskendővel ellátni. Mégpedig függetlenül attól, hogy a ház padlása egy vagy több légteret képez:

a) ha a padlás alapterülete 300 m^2 -nél kisebb, legalább egy légoltalmi fecskendőt (vízipuskát),

b) ha a padlás alapterülete 300 m^2 -nél nagyobb, de 600 m^2 -nél kisebb, akkor két kézifecskendőt, — melyek közül legalább az egyik veder- vagy puttonyfecskendő legyen — kell beszerezni,

b) ha a padlás alapterülete 300 m^2 -nél nagyobb, de 600 m^2 -nél kisebb, akkor 3 kézifecskendőt — melyek közül legalább egy veder-, vagy puttonyfecskendő legyen — kell beszerezni,

d) ha a padlás alapterülete 900 m^2 -nél nagyobb, akkor minden 900 m^2 -en felül megkezdett 300 m^2 után a d) pontban említett kézifecskendőkön felül, — egy-egy veder-, vagy puttonyfecskendőt kell beszerezni,

e) ha a padlásfeljárók száma több, mint ahányszor 300 m^2

a padlás alapterülete, akkor annyiszor kell 300 m²-esnek venni a padlást, ahány padlásfeljáró van,

f) ha a házban padlás nincsen, akkor lépcsőfeljárónként kell egy-egy kézifecskendőt beszerezni. Ha az így beszerezett kézifecskendők száma egynél több, akkor azok közül legalább egynek veder-, vagy puttonyfecskendőnek kell lennie.

(5) A légoltalmi szolgálatot együttesen, vagyis házcsoporthoz ellátó lakóházakat (egyéb épületeket), vagyis amelyeknek átlagos személyi létszáma kevesebb mint húsz fő, úgy kell kézifecskendővel ellátni, hogy:

a) ha a házcsoporthoz 1—4 ház tartozik, akkor egy kézifecskendőt,

b) ha 5—7 ház, akkor két kézifecskendőt,

c) ha 8—10 ház, akkor három kézifecskendőt,

d) ha 11—13 ház, akkor négy kézifecskendőt kell beszerezni.

e) Ha a házcsoporthoz tartozó valamelyik épületben a padlás alapterülete 300 m², vagy annál nagyobb, akkor ennek a háznak a részére a (4) bekezdésben meghatározott módon külön kell kézifecskendőt beszerezni és ebben az esetben ezt a házat a házcsoporthoz házainak összeszámlálásánál nem kell figyelembevenni.

f) A házcsoporthoz tartozó azon módjánál, mely szerint egy húsz főnél kevesebbel és egy húsz főnél többel rendelkező házat vontak össze egy házcsoporthoz, akkor ezen két házból álló házcsoporthoz részére a (4) bekezdésben meghatározott módon kell beszerezni a kézifecskendőt, úgy, hogy a két ház padlásalapterületének nagyságát összeadjuk és ezek után számítjuk — a két ház padlásterületét egynek véve — a beszerezendő kézifecskendőket. Ha valamelyik házban több padlás- vagy lépcsőfeljáró van, azokat ebben az esetben nem kell figyelembevenni.

(6) A légoltalmi házi tűzoltófelszerelés egy egységet alkotja:

a) két veder,

b) egy legalább 3 m.-es nyelű szikracsapó,

c) egy, legalább 1 m.-es nyelű fejsze,

d) egy, a ház tetőszerkezetének belső magasságához mért támasztólétra, és

e) olyan házaknál, melyek szalma-, nád- vagy zsindelyfedelűek, a fentieken kívül egy tűzhorog is.

(7) A légoltalmi szolgálatot önállóan és a házcsoporthoz álló házak részére egyaránt eggyel kevesebb légoltalmi házi tűzoltófelszerelési egységet kell beszerezni, mint ahány kézi-

fecskendőt, de házanként, illetve házcsoportonként legalább egyet.

(8) A padlástér tűzvédelmi felszerelés egy egységet alkotja:

a) egy, legalább 100 liter ürtartalmú, vagy két, egyenként legalább 50 liter ürtartalmú, széles szájú, vízzel megtöltött víztartó edény,

b) két veder,

c) $\frac{1}{2}$ m³ száraz homok,

d) két lapát.

(9) Az előbbi bekezdésben felsorolt padlástér tűzvédelmi felszereléssel minden egyes, a légoltalmi szolgálatot önállóan ellátó háznak és a házcsoportok minden egyes épületének padlástérét úgy kell ellátni, hogy a padlástér minden megkezdett 300 m² alapterületére legalább egy egység jusson. Ha az épületnek padlástere nincsen, akkor tetőfeljárónként vagy lépcsőfeljárónként kell egy egységet beszerezni.

(10) Mindazokban a lakóházakban (egyéb épületekben), amelyekben e rendelet alapján óvóhelyet (szükségóvóhelyet) kell létesíteni, ha az átlagos személyi létszám az ötven főt nem haladja meg, huszonöt kg., ha az ötven főt meghaladja, ötven kg. légoltalmi célra engedélyezett klórmeszet kell beszerezni.

7. §.

A lakóház (egyéb épület, házcsoport) légoltalmi szervezete és a szervezet tagjainak egyéni felszerelése.

(1) A polgármester határozatának (3. §. (4) bekezdés) kézbesítése után minden lakóházban (egyéb épületben, házcsoportban) meg kell alakítani a lakóház (egyéb épület, házcsoport) légoltalmi szervezetét.

(2) A lakóház (egyéb épület, házcsoport) légoltalmi szervezetét alkotják:

a) a lakóház (egyéb épület, házcsoport) légoltalmi őrségének parancsnoka és két helyettese,

b) a lakóház (egyéb épület, házcsoport) légoltalmi őrsége.

(3) A lakóház (egyéb épület, házcsoport) légoltalmi őrségének parancsnokát és helyetteseit a 88.000./eln. lgv.—1939. H. M. számú rendelet 34. §-ának (1) bekezdésében foglalt rendelkezések szerint az ingatlan tulajdonosának (birtokosának, vagy megbízottjának) — kincstári tulajdonában álló vagy a kincstár használatában lévő épületek esetén az épület gondnokának, vagy az abban elhelyezett hivatal vezetőjének —

házcsoporthoz esetében a községi (kör-) jegyző — a Légoltalmi Liga helyi-csoportjának javaslata alapján városokban a polgármester, községekben a községi (kör-) jegyző — a Légoltalmi Liga helyi-csoportjának meghallgatásával — elsősorban, a lakóházban (egyéb épületben, házcsoporthozban) lakó, vagy ha ilyen alkalmas személy nincs, úgy az állandóan ott foglalkoztatott, vagy foglalkoztatott és személyes légvédelmi szolgálatra igénybevehető olyan személyek közül nevezi ki, akik munkanaponként — akár megszakítással is — legalább öt órán át tartózkodnak a lakóházban (egyéb épületben, házcsoporthozban), vagy annak közelében. Ugyanazt a személyt csak egy lakóház (egyéb épület, házcsoporthoz) légoltalmi őrségének parancsnokául, vagy helyetteséül lehet kinevezni. A kinevezésről a polgármester, községekben a községi (kör-) jegyző mind a ház tulajdonosát az (5) bekezdésben meghatározott kötelezettségeinek egyidejű tudomásuladásával, mint a kinevezetteket írásban értesíteni köteles.

(4) Lakóházak (egyéb épületek, házcsoporthozok) légoltalmi őrségének sem parancsnokául, sem annak helyetteséül, sem tagjául nem lehet kinevezni a különleges légvédelmi szolgálatra igénybevett, vagy az I. és II. légoltalmi csoportba sorolt építmények légoltalmi szervezetébe beosztott személyeket. Ha azonban a légvédelmi riadó ideje alatt a házban (egyéb épületben, házcsoporthozban) tartózkodnak és egyéb légoltalmi kötelezettségeikből kifolyólag a házat (egyéb épületet, házcsoporthozot) nem kell elhagyniok, szükség esetén a ház (egyéb épület, házcsoporthoz) légoltalmi őrségének munkájában résztvenni kötelesek. A légoltalmi őrség parancsnokát s két helyettesét úgy kell kiválasztani és szolgálatukat úgy kell beosztani, hogy a honi légvédelmi készenlét elrendelésétől kezdve — megfelelő felváltással — egyikük lehetőleg mindenkor a lakóházon (egyéb épületben, házcsoporthozon) belül tartózkodjék.

(5) Ha a ház (egyéb épület, házcsoporthoz) légoltalmi őrségparancsnok, vagy helyettesei elköltöznek, meghalnak, vagy betegség következtében tisztüket ellátni nem képesek, a háztulajdonos (birtokosa, megbízottja) köteles azt 48 órán belül a polgármesternél (községi (kör-) jegyzőnél) és a Légoltalmi Liga helyi-csoportjánál írásban bejelenteni és egyúttal az új parancsnok, vagy helyettes személyére javaslatot tenni. Ha a ház (egyéb épület, házcsoporthoz) légoltalmi őrségparancsnok, vagy helyetteseinek felváltását a hatóság más okból szükségesnek tartja, a ház tulajdonosa (birtokosa, megbízottja) a polgármesternél (községi (kör-) jegyzőnél) és a Légoltalmi Liga helyi-csoportjánál az új személyekről javaslatot tenni köteles.

(6) A lakóház (egyéb épület, házcsoporth) légoltalmi őr-sége áll:

a) annyi kéttagú tűzoltó-őrségből, ahány kézifecskendő beszerzésére a lakóház (egyéb épület, házcsoporth) tulajdonosa (birtokosa) kötelezve van (jelen rendelet 6. §. (4) és (5) bekezdés); ha a lakóház (egyéb épület, házcsoporth) csak egy tűzoltó-őrsöt állít fel, akkor ez az egyetlen tűzoltó-őr azonban három főből áll;

b) annyi kéttagú mentő-őrsből, ahány óvóhellyel (szükség-óvóhellyel) a lakóház (egyéb épület, házcsoporth) rendelkezik; ha a házcsoporth óvóhellyel (szükségóvóhellyel) nem rendelkezik, csak egy kéttagú mentő-őrsöt állít fel;

c) a riasztóügyeletesből (4. §. (2) bekezdés), és

d) minden ötven fő átlagos személyi létszám után egy hírvivőből.

(7) Légvédelmi riadó alkalmával a személyes légvédelmi szolgálatra kötelezettek a ház óvóhelyén (szükségóvóhelyén) gyülekeznek és az őrségparancsnok (helyettes) — a riasztóügyeletes kivételével — közülük jelöli ki a működéshez készenlétbe helyezendő légoltalmi őrseget. Házcsoporthokban az őrség tagjait — a házcsoporth lakóinak elfoglaltságára való tekintettel — célszerű felváltással az őrségparancsnok úgy nevezi, jelöli ki, hogy a légvédelmi riadó alkalmával az őrség szolgálatának ellátása biztosított legyen.

(8) A lakóház (egyéb épület, házcsoporth) személyes légvédelmi szolgálatra kötelezett, de a légoltalmi őrsebbe be nem osztott tagjai az őrség tartalékát alkotják. A tartalékot alkotó személyek kötelesek a lakóház (egyéb épület, házcsoporth) légoltalmi őrségparancsnokának, vagy helyetteseinek rendelkezései szerint a lakóházban (egyéb épületben, házcsoporthban) előállott károk elhárításában tevékenyen résztvenni, vagy a veszélyeztetett szomszédok segítségére sietni.

(9) A hatósági légoltalom helyszínre kivonult és rendelkezésre jogosult parancsnokai mind a lakóház (egyéb épület, házcsoporth) légoltalmi őrseget, mind annak tartalékát kölcsönös segélynyújtásra igénybevehetik.

(10) A lakóház (egyéb épület, házcsoporth) légoltalmi szervezetének tagjait az alábbi egyéni felszereléssel kell ellátni:

a) egy gázsebcsomaggal és egy sebkötöző csomaggal a ház (házcsoporth) légoltalmi szervezetének minden tagját;

b) légoltalmi célra engedélyezett A. típusú acélsisakkal az őrség parancsnokát és tűzoltó-őrsönként egy főt;

c) jelzősíppal a légoltalmi őrség parancsnokát és helyetteseit;

d) karszallaggal és jelvénnnyel legalább a légoltalmi őrseg parancsnokát, helyetteseit, a riasztóügyeletest és a hírvivőt (hírvivőket).

(11) Amennyiben a lakóház (egyéb épület, házcsopord) légoltalmi végrehajtó szervezetének tagjai rendelkeznek gáz-álarccal, szolgálatuk ellátásához azt használják.

(12) Minden lakóházban (egyéb épületben) és a házcsopordba tartozó minden egyes házban a bejárat közelében, jól látható helyen ki kell függeszteni a jelen rendelet 4. számú mellékletében meghatározott „Légoltalmi Tennivalók” és a jelen rendelet 5. számú mellékletében meghatározott „Légoltalmi Tájékoztató” hirdetményeket.

(13) Minden lakóházban (egyéb épületben, házcsopordban) a légoltalmi őrseg parancsnoka a ház 14—70 éves lakóiról a jelen rendelet 6. számú mellékletében meghatározott névjegyzéket köteles vezetni és abban legalább negyed évenként az esetleges változásokat keresztülvezetni. A lakók személyében beálló változásokat a ház tulajdonosa, illetve az ő megbízásában a házfelügyelő köteles az őrseg parancsnokának írásban bejelenteni.

(14) A (12) és (13) bekezdésben említett nyomtatványokat kizárólag a Légoltalmi Liga Országos Elnöksége a Riadó! légoltalmi folyóirat útján adhatja ki és hozhatja forgalomba a honvédelmi miniszter által megállapított áron.

8. §.

A községekre vonatkozó rendelkezések.

(1) Mindazokban a községekben, amelyekben a 2. §. (2) és (3) bekezdései alapján, az ott megadott irányelvek szerint az összefüggően beépített területet meglehet állapítani, ott ezen területen a jelen rendelet végrehajtása kötelező. Az összefüggően beépített terület megállapítása független attól a körülménytől, hogy a községben a légoltalom megszervezése a 88.004/el. lgv. — 1939. H. M. sz. rendelet 5. §. (1) bekezdése alapján, vagy azon túlmenően a 88.000/el. lgv. — 1939. H. M. sz. rendelet 14. §-ának (3) bekezdésében foglalt rendelkezéseknek megfelelően kárelhárító és mentőszervek (segélyosztatok) felállítása útján történik.

(2) Az előbbi bekezdésben említett összefüggően beépített területeket a községi (kör-) jegyző javaslata alapján a Légoltalmi Liga helyi-csopordja elnökének meghallgatása után a főszolgabíró jelöli ki s azt a jelen rendelet megjelenésétől számított

14 napon belül a területileg illetékes hadtest légvédelmi parancsnok útján a honvédelmi miniszterhez jóváhagyásra felterjeszti.

(3) Községekben a légoltalmi szolgálatot együttesen ellátó házcsoporthoz a községi (kör-) jegyző jelöli ki a község légoltalmi parancsnokának és a tűzoltóság vezetőjének, valamint a Légoltalmi Liga helyicsoporthoz elnökének meghallgatásával.

(4) Az összefüggően beépített területeknek honvédelmi miniszteri jóváhagyása és a légoltalmi szolgálatot önállóan és házcsoporthoz ellátó lakóházak (egyéb épületek) kijelölése után a főszolgabíró az érdekelt ingatlan tulajdonosokat, illetve az egyes ingatlanokon az 1939: II. tc. 137. §-ának (8) bekezdése értelmében a légoltalmi beszerzésekre kötelezett személyt (személyeket) a jelen rendelet folytán rájuk hárult kötelezettségekről és az azok teljesítésére megállapított határidőkről a jelen rendelet 1., illetőleg 2. számú mellékletében megadott minta szerint határozatban haladéktalanul értesíti.

(5) A főszolgabíró határozata ellen 15 napon belül a főszolgabírónál beadandó fellebbezésnek van helye a honvédelmi miniszterhez.

(6) Egyebekben a községekre vonatkozóan a 3.—7. §-ok rendelkezéseit értelemszerűen kell alkalmazni.

(7) Azokban az alacsonyabb osztályokba tartozó kisebb községekben, amelyekben a légoltalom megszervezése a 88.004/eln. lgv.—1939. H. M. sz. rendelet 5. §-ának (1) bekezdésében megállapított módon fog megtörténni mindaddig, míg az idézett rendelet alapján a község légoltalma nem nyert megvalósítást, illetve nem épült még ki a jóváhagyott légoltalmi tervben foglalt mértékben, a község légoltalmát a 3.—7. §-ok és a 83.500./eln. lgv.—1940. H. M. sz. rendelet értelemszerű alkalmazásával kell megoldani (kiegészíteni). A házcsoporthoz a már meglévő eszközök felhasználásával, különösen pedig a 180.000./1936. B. M. sz. rendelet 131. és 141. §-ai alapján beszerzett (előkészített) anyagok és eszközök alkalmazásával úgy kell megszervezni, hogy a házcsoporthoz légoltalmi őrsegeinek légoltalmi szakfelszereléssel és személyi felszereléssel való ellátása, valamint az őrség tagjainak kiképzése az egyes ingatlan tulajdonosokra anyagi megterhelést ne hárítson.

9. §.

A légoltalmi felszerelés és berendezési tárgyak elhelyezése és karbantartása békében.

(1) A légoltalmi eszközök és az őrség felszerelési tárgyait a lakóház (egyéb épület, házcsoporth) légoltalmi őrségének parancsnoka köteles a tulajdonos (birtokos vagy megbízottja) által rendelkezésre bocsátott megfelelő helyiségben, vagy helyen elhelyezni, azok jókarbantartásáról gondoskodni és evégből a felszerelést legalább negyedévenként egyszer felülvizsgálni. Házcsoporthban a tárolásra szolgáló helyiséget a házcsoporth légoltalmi őrségének parancsnoka az összes tulajdonosokkal egyetértve jelöli ki. Vitás esetekben a polgármester, illetőleg a községi (kör-) jegyző határoz.

(2) A padlástér tűzvédelmi felszerelést a padláson, amennyiben több egységet kellett beszerezni külön-külön, ha pedig nincsen padlás, akkor a tetőfeljáró közelében kell elhelyezni. A padlástér tűzvédelmi felszereléshez tartozó víztartó edényeket csak minden év március hó 15-től november 1-ig és a honi légvédelmi készültség ideje alatt az évszakra és az időjárásra tekintet nélkül vízzel kell megtöltve tartani.

(3) A légoltalmi eszközöket, felszerelési és berendezési tárgyakat csakis a honi légvédelmi készültség elrendelésekor, továbbá a légoltalmi gyakorlatok alkalmával és kiképzés céljából, továbbá tűzvész, vagy más elemi csapások esetén szabad használatba venni.

10. §.

A végrehajtás sorrendje és költségei.

(1) A 7. §. (12) bekezdése alapján szükséges hirdetményeket és a (13) bekezdés alapján szükséges névjegyzéket a rendelet hatálya alá eső városokban és községekben 1941. évi július hó 15-ik napjáig kell beszerezni.

(2) A 4. §-ban foglaltak alapján szükséges riasztóeszközöket és az elsötétítő anyagokat (eszközöket, stb.) a rendelet hatálya alá eső városokban és községekben 1941. évi szeptember hó 1. napjáig kell beszerezni.

(3) A szükségóvóhelyeket (5. §. (2) bekezdés) a jelen rendelet hatálya alá eső összes épületekben 1941. évi december hó 31-ig kell elkészíteni (megépíteni és felszerelni). A vészátjárókat el kell készíteni és a szükségóvóhely számára kijelölt épületrészt — addig is, míg a szükségóvóhely elkészül — a ház lakói által megközelíthetővé és szükségyszerűen elfoglal-

hatóvá kell tenni, vagyis el kell távolítani mindazokat a tárgyakat, amelyek megakadályozzák a ház lakóit az odajutásban és az ott tartózkodásban s amelyeket nem lehet 24 óra alatt a lakóház (egyéb épület, házcsoporthoz) személyes légvédelmi szolgálatra kötelezett lakóinak igénybevételeével eltávolítani az 5. §. (3) bekezdésben meghatározott „Kijelölési Értesítés” kézhezvételétől számított 45 nap alatt. Ezenkívül az előírt tájékoztató feliratokat az óvóhelyhez vezető útvonalon és a vészátjárónál el kell helyezni, valamint a 83.801./eln. lgv.—1940. H. M. rendelet 2., 3., 5., 6., 7., 8., 9., 10., 11., 13. és 14. §-ai végrehajtásának módját részletesen tartalmazó építési engedélyezési tervet be kell nyújtani szintén az 5. §. (3) bekezdésében meghatározott „Kijelölési Értesítés” kézhezvételétől számított 45 napon belül.

(4) A 4. §-ban foglaltak alapján szükséges mentőfelszerelést, légoltalmi célra engedélyezett kézifecskendőt, (fecskendőket), a légoltalmi ház tűzoltófelszerelést, a padlástér tűzvédelmi felszerelést és a légoltalmi célra engedélyezett klórmezset, valamint a 7. §-ban foglaltak alapján szükséges egyéni felszerelést a rendelet hatálya alá eső összes városokban és községekben 1941. évi december hó 31. napjáig kell beszerezni.

(5) Az (1)—(3) bekezdésben felsorolt eszközök és anyagok beszerzéséről — figyelemmel a 4. §. (4) bekezdésében foglaltakra — valamint a munkálatok elvégzéséről a lakóház (egyéb épület) tulajdonosa, illetőleg az 1939 : II. t.-c. 137. §-ának (8) bekezdésében kijelölt személy köteles gondoskodni. Házcsoporthoz részére történő beszerzés esetében a beszerzési költségeknek az egyes háztulajdonosok közötti megoszlását városokban a polgármester a 3. §. (4) bekezdésében említett határozatban, községekben a főszolgabíró a 8. §. (4) bekezdésében említett határozatban állapítja meg. A polgármester, illetőleg a főszolgabíró ezen határozata ellen 15 napon belül a polgármesternél, illetve a főszolgabírónál benyújtandó fellebbezésnek van helye a honvédelmi miniszterhez.

(6) A jelen rendelet hatálya alá tartozó lakóházak (egyéb épületek, házcsoporthoz) légoltalmi őrparancsnokait és parancsnokhelyetteseit a 3. §. (4) bekezdésében, illetve a 8. §. (4) bekezdésében említett határozat kézbesítésétől számított három héten belül ki kell nevezni és kiképzésüket 1941. évi szeptember hó 1-én meg kell kezdeni.

(7) A jelen rendeletben előírt feladatok ellenőrzésére a 88.000/eln. lgv.—1939. H. M. számú rendelet V. Önvédelem című részében foglaltak vonatkoznak, egyébként az ellenőrzés megindításáról a honvédelmi miniszter külön fog rendelkezni.

11. §.

Eljárás mulasztás esetén.

A megállapított kötelezettségek teljesítésének elmulasztása esetében a légvédelmi berendezés létesítéséről, a felszerelés beszerzésének, vagy a munkálatok elvégzéséről a hatóság a kötelezett terhére gondoskodhatik és ilyen esetben a költség megtérítésére a mulasztót kötelezi. (1939 : II. t.c. 138. §.):

12. §.

Büntető rendelkezések.

Aki a jelen rendeletben előírt kötelezettségének nem tesz eleget, az amennyiben cselekménye súlyosabb büntető rendelkezések alá nem esik, az 1939 : II. t.-c. 184.—190 §-ai alapján büntetendő cselekményt követ el.

13. §.

Hatálybalépés.

A jelen rendelet a kihirdetést követő nyolcadik napon lép hatályba.

Budapest, 1941. évi június hó 3-án.

LÉGOLTALMI TÁJÉKOZTATÓ.

(az 104.000/el. 35.—1941. sz. körrendelet 5. sz. melléklete)

A m. kir. Honvédelmi Miniszter 81.800/el. lgv.—1940. és 83.500/el. lgv.—1940. számú rendeletei értelmében ki kell függeszteni minden olyan lakóház (ill. csoportba tartozó építmény) bejárata közelében, jól látható helyen, mely thjf., vagy megyei város közigazgatási területén fekszik, ahol az összefüggően beépített terület megállapítást nyert.

..... ker.tér.....(hr.) számú ház

A légoltalmi őrség parancsnoka:

1. helyettese:

2. helyettese :

Átlagos személyi létszám:..... Tényleges személyi létszám:.....
 (Úgy kell kiszámítani, hogy minden lakosztoba és cselédszoba után egy-egy, de egyszobás lakásoknál két személyt, üzleteknél, irodáknál, raktáraknál, stb. az alapterület minden 15 m²-re után egy-egy személyt kell venni.)

(Ide azt a számot kell írni, ahányan valóban a házban laknak.)

Óvóhely személy részérevan.
 Illetékes alkörzet (körzet) parancsnokság:.....Telefon:....
 Legközelebbi mentőállomás (segélyhely):..... Telefon:....

Tudnivalók a kiképzésről:

A ház (házcsoport) légoltalmi őrség parancsnokát és helyettesét a Légoltalmi Liga részesíti az első kiképzési évben 16 órás alapkiképzésben; a következő kiképzési években 8 órás utánképzésben. A kiképzés időpontjáról és helyéről az érdekelteket a polgármester, illetve a jegyző fogja értesíteni. kiképzésen a részvétel kihágás terhe mellett kötelező.

A házban (házcsoportban) lakó és állandóan (legalább napi 5 órát) ott tartózkodó minden olyan férfit és nőt, aki 14. életévét betöltötte és a 70. életévét még túl nem haladta, a ház (házcsoport) légoltalmi őrség parancsnoka (helyettese) képz ki a Légoltalmi Liga által tartott tanfolyamának elvégzése után a hatóság által megállapított határidőre. Ez a kiképzés az első kiképzési évben 6 órás alapkiképzésből és négyszer egy-egy órás utánképzésből, a következő években pedig négyszer egy-egy órás utánképzésből áll.

A házban (házcsoportban) lakó és állandóan (legalább napi 5 órát) ott tartózkodó 14—70 éves személyek közül a személyes légvédelmi szolgálat alól mentes személyek az őrség kiképzése során adódó és előforduló gyakorlati mozzanatok, valamint gyakorlati fogások végrehajtása (gyakorlatok a fecskendővel, sebkötözések, romeltakarítások, stb.) alól mentesítve vannak, de mint hallgatók, azon is résztvenni tartoznak.

Az őrség parancsnoka által tartandó alapkiképzés napi egy óránál kevesebb és két óránál több nem lehet. A kiképzés időpontját a hatóságilag megállapított határidőig lehetőség szerint úgy kell megválasztani, hogy ezáltal kenyérkereső foglalkozásától senkit el ne vonjanak.

A házban (házcsoportban) lakók és állandóan (legalább napi 5 órát) ott tartózkodó 14—70. éves személyek a légoltalmi őrség parancsnoka (helyettes) által tartott kiképzésen kihágás, esetleg súlycsabb büntetés terhe mellett résztvenni kötelesek.

Riadó esetén az őrségbe beosztható

minden személyes légvédelmi szolgálatra kötelezett személy. Szükség esetén (pl. ha az őrség a kárral megbírkózni nem tud, vagy a jelenlevő személyes légvédelmi szolgálatra kötelezettek közül az előírt létszámú őrség nem állítható össze) azonban az alábbi 2., 4., 5., 6., 8., 13., 15. és 16. pontban foglalt mentességet élvezők az őrség munkájában résztvenni kötelesek.

A lakóház személyes légvédelmi szolgálatra köteles

minden férfi és nő, aki 14. életévét betöltötte és a 70. életévét még túl nem haladta és ezt a szolgálatot személyesen köteles ellátni.

Mentesítve van:

1. aki tényleges katonai, csendőrségi, rendőrségi vagy pénzügyőrségi szolgálatot teljesít;

2. aki lelkeszi szolgálatot teljesít;

3. az a külföldi, akit területenkívüliség vagy személyes mentesség illet, vagy aki nemzetközi szerződés vagy viszonyosság alapján élvez mentességet;

4. az országgyűlés tagja, az országgyűlés együttléte idején;

5. akinek mozgósítás esetén tényleges katonai (csendőr) szolgálat teljesítésére be kell vonulnia;

6. a m. kir. honvédség és a m. kir. csendőrség hadköteles korban lévő nyugállományú személyei, kivéve azokat, akiket szolgálathéptelenség folytán, vagy egyéb okból a honvédség (csendőrség) kötelékéből elbocsátólevéllel elbocsátottak;

7. aki személyes légvédelmi szolgálatra testileg vagy szellemileg teljesen alkalmatlan;

8. aki közérdekű munkaszolgálatot teljesít, e szolgálat tartama alatt;

9. a terhes állapotban lévő nők a terhesség ideje alatt és a terhesség megszűnését követő hat héten át;

10. az életének első évét még be nem töltött gyermek

anyja, feltéve, hogy gyermekét maga táplálja, vagy csak maga gondozza;

11. két vagy több hatodik életévét még be nem töltött gyermek anyja, feltéve, hogy a gyermekek az anyával közös háztartásban élnek;

12. a magával tehetetlen beteget egyedül ellátó nő;

13. öt vagy több főből álló család háztartását egyedül vezető nő;

14. az olyan hat éven alúli gyermek anyja, aki gyermekét senkire sem bízhatja és emiatt a város (község) légoltalmi vezetője mentesíti a személyes légvédelmi szolgálat alól;

15. aki közérdekű légvédelem (hatósági légoltalom) céljaira, vagyis különleges légvédelmi szolgálatra igénybe van véve;

16. aki valamely I. vagy II. légoltalmi csoportba sorolt építmény vagy vagyontárgy légoltalmi szolgálatra igénybe van véve.

A Honvédelmi Miniszter 81.800/el. lgv.—1940. és 83.000/lgv.—1940. sz. rendeletei értelmében összeállított névjegyzéket a légoltalmi őrség parancsnoka őrzi.

LÉGOLTALMI TENNIVALÓK.

Békében.

(a 104.000/el. 35.—1941. sz. körrendelet 4: sz. melléklete):

1. A légoltalmi őrség parancsnokánál őrzött névjegyzékben felsorolt személyek 6 órai elméleti és gyakorlati kiképzésben és ezenkívül négy ízben egy-egy elméleti és gyakorlati kiképzésben és gyakorlaton kötelesek résztvenni.

2. A lakás (üzlet, bérlemény) elsötétítésére szolgáló anyagokat be kell szerezni és olyan állapotban készenlétben tartani, hogy a légvédelmi készültség elrendelésekor az elsötétítés 6 óra alatt végrehajtható legyen.

3. A padlás alapos lomtalanítását állandóan ellenőrizni kell.

4. Gázálarcot, gázsebcsomagot és sebkötözőcsomagot be kell szerezni.

A légvédelmi készültség elrendelésekor:

1. Mindenki gondoskodik arról, hogy lakása, bérleménye és háza mindennap lámpagyújtástól napkeltéig teljesen el legyen sötétítve!

2. Az óvóhelyet (szükségóvóhelyet) 24 óra alatt használatra kész állapotba kell helyezni.

3. A padlástér és óvóhely légoltalmi felszerelését és az őrség egyéni felszerelését ellenőrizni kell és a kijelölt helyeken elő kell készíteni.

4. Megfelelő felváltással azonnal meg kell kezdeni az éjjelnappal folytatólagos riasztóügyeleti szolgálatot.

5. Mindenkinek ismernie kell a ház (házcsoport) riasztó jelét.

6. Röviden át kell ismételni minden tenni- és tudnivalót.

7. Az óvóhelycsomagot mindenki állítsa össze és a lakás (bérlemény, üzlet) kijárata közelében helyezze el.

8. Gondoskodni kell zárt edényben ivóvíz-tartalékról és a lakás (bérlemény, üzlet, stb.) szükségvilágításáról.

9. Függgönyöket, szőnyegeket és egyéb könnyen gyúló díszítéseket lehetőleg le kell szerelni.

10. A gázálarcot, gázsebcsomagot és sebkötözőcsomagot mindenki állandóan tartsa magánál.

11. Mindenki olvassa el a hatósági hirdetményeket és azok rendelkezéseit pontosan tartsa be.

12. Otthonából senki se távozzék feleslegesen.

A légvédelmi riadó alkalmával:

1. A riasztóügyeletes azonnal riasztja a ház (házcsoport) lakóit.

2. A bérleményekben a víz- és gázcsapokat haladéktalanul el kell zárni.

3. A redőnyöket le kell eresztetni, fatáblákat be kell csukni.

4. A bérlemény világítását ki kell kapcsolni és azután az ablakokat lehetőleg nyissuk ki.

5. A lakás ajtaját be kell csukni (de kulccsal bezárni nem szabad!)

6. Az óvóhelycsomaggal a kijelölt útvonalon az óvóhelyre kell sietni. (Ha nincsen kijelölt óvóhely, akkor az őrség tagjai sietnek a parancsnok által kijelölt helyre, a többiek a lakásokban maradnak.)

A légítámadás alatt:

Mindenki őrizze meg nyugalma. Mindenki engedelmeskedni tartozik a légoltalmi őrség parancsnokának. Az őrség munkáját legjobb tudása szerint köteles ellátni.

A légítámadás után:

1. Az óvóhelyet elhagyni és az utcára kimenni csak a ház légoltalmi őrség parancsnokának engedélyével szabad.
2. A lakásba (bérleménybe) való visszatéréskor is ellenőrizni kell az elsötétítés tökéletességét, az összes ablakokat be kell zárni és csak azután szabad világosságot gyújtani.
3. Az őrseg tagjai munkájuk befejezése után felszerelésüket a légoltalmi őrseg parancsnokának kötelesek átadni.

LAKÓHÁZ, HÁZCSOPORT LÉGOLTALMI ŐRSEG- PARANCSNOKA.

A m. kir. honvédség és csendőrség nyugállományú tisztjei és tisztviselői, amennyiben 60 évnél idősebbek, vagy alkalmatlansági bizonyítvánnyal rendelkeznek, illetve szolgálatképtelenség folytán vagy egyéb okból a honvédség, csendőrség kötelékéből elbocsátó levéllel el lettek bocsátva, felkérésre a lakóház, házcsoporth légoltalmi őrsegparancsnoki és helyettesi megbízást elvállalni kötelesek. 106.375/el. 35.—1941.

RIASZTÓÜGYELETES.

A riasztóügyeletes szolgálat ellátására 14—70. évig mindenki kötelezve van, kivéve azokat az anyákat, akik gyermekeiket gondozzák és azokat, akik súlyos betegeket ápolnak.

A lakóházak, illetve házcsoporth riasztóügyeleteseknek nem kell a kapukban állaniok, hanem elegendő, ha a házban olyan helyen tartózkodnak, ahonnan a hatósági riasztást (szirénázás) meghallani lehet. A házi riasztó eszközöket (gong, felfüggesztett vasdarab, csengő, stb.) azonban természetesen állandóan kéznél kell tartani, hogy a hatósági riasztás rögtön továbbítható legyen. A riasztóügyeletes szolgálat folytonosságát a jelenvény továbbadásával kell biztosítani.

LÉGVÉDELMI TANÁCSOK.

I. TEENDŐK BÉKÉBEN.

1. Minden háznak már most legyen bedülés-, szilánk- és gázbiztos óvóhelye (erre a célra alkalmassá tett pincéje).

2. Készüljünk fel már most a tűzveszély ellen. Tegyük lángmentessé a padlást; távolítsunk el onnan minden lomot és éghető dolgot. A padlást a bejáratánál, előterében ládákkal

homokot, az oltáshoz szükséges eszközöket és szerszámokat készítsünk elő. Szereltesünk a padláhelyiségbe megbízható önműködő tűzjelző berendezést.

3. Szerezzünk be gázvédő eszközöket (főleg gázálarcot).

4. Készítsük elő az ablakok, stb. elsötétítését (függönyök, stb.).

5. Tartsuk be lelkiismeretesen a légoltalmi intézkedéseket. Tanuljuk meg és gyakoroljuk a védekezés és mentés módját.

6. Mindig nyugodtan és csendben cselekedjünk. Rémhírek terjesztését kíméletlen eréllyel akadályozzuk meg!

II. A „HONI LÉGVÉDELMI KÉSZÜLTSEG” ELRENDELÉSEKOR.

1. Kövessük a ház légoltalmi parancsnokának utasításait.

2. Családtagjainkat — különösen a gyermekeket, betegeket, aggokat — küldjük, ha lehet rokonainkhoz, ismerőseinkhez falura, tanyára.

3. Családunkat ismételten oktassuk ki a helyes magatartásra, szabjuk meg mindenkinek a teendőit.

4. Gázálarcunk, sebkötöző- és gázsebcsomagunk mindig magunknál legyen, egy percre se hagyjuk el ezeket.

5. Őrizzük ellen a padlások kiürítését és a házi tűzoltószerek hasznavehetőségét.

6. Őrizzük ellen, hogy lakóházunk óvóhelye védőképes, felszerelt és gázbiztos állapotban van-e?

7. Lámpagyújtás előtt az ablakokat gondosan függönyözzük el. (Ha redőny, spaletta nincs, át nem világítható szövetrel vagy papírral.)

8. Tegyük meg az előkészületeket a légvédelmi riadóra.

Készítsünk elő: bőséges ivóvíz tartalékot edényekben, kádakban; tartalékvilágítóeszközöket, kézi villanylámpákat, gertyát, (Számoljunk a gáz és villanyvilágítás esetleges szünetelésével.) Élelmiszereket (konzerveket) és ivóvizet (ásványvizet) légmentesen záró tartányokban és edényekben. (Befőttesüvegekben, átlátszó hártypapírba, hőtartópalackban csomagolva). Zárt üveg dugóval klórmeszet, kötözőanyagot és gázsebcsomagot, takarókat.

9. Az óvóhelyre magunkkal viendő eszközök, anyagok és élelmiszer legyenek állandóan össze csomagolva, kéznél. (Ez az ú. n. „Óvóhely csomag“.)

10. Kíméletlen eréllyel járjunk el a rémhírterjesztőkkel szemben.

III. „LÉGVÉDELMI RIADÓ” ESETÉN.

1. A lakosság a légitámadás bekövetkezéséről a „LÉGVÉDELMI RIADÓ”, a veszély elmúlásáról a „LÉGI VESZÉLY ELMÚLT” sziréna, vagy harangjelzés által szerez tudomást.

Szirénajelek:

„L é g v é d e l m i r i a d ó”: egymást gyorsan követő sok rövid jelzés (búgás) . (.....)

„L é g i v e s z é l y e l m ú l t”: csak akkor, ha a légvédelmi riadó előzetesen elrendeltetett: hosszú, állandó jelzés (búgás) . (—————)

Harangjelzés esetén:

„L é g v é d e l m i r i a d ó”: harangok félreverése.

„L é g i v e s z é l y e l m ú l t”: rendes harangzúgás.

2. Őrizzük meg nyugalmunkat! Kerüljük a csődületeket. Ne szaladgáljunk céltalanul.

Kövessük a ház légoltalmi parancsnokának utasításait.

3. *A lakásban:*

a) Oltsuk ki a tüzeket a tűzhelyekben és kályhákban. (Hamuval, vagy homokkal.) Zárjuk el a kályhák ajtajait.

b) Zárjuk el a gáz- és vízcsapokat, és a gázvezeték főcsapját.

c) Oltsuk el a villanyvilágítást.

d) Vegyük elő az előkészített óvóhelycsomagot, előkészített élelmiszert, ivóvizet, kézi villanylámpákat, házi gyógyszer-tárt, takarókat (felesleges holmit azonban nem) magunkhoz.

e) Vegyük a gázvédő eszközeinket vagy legalább nedves kendőt orrunk elé és nyugodtan, csendben menjünk beosztási helyünkre, illetve az óvóhelyre (előkészített pincébe).

4. *Az utcán:*

a) Minden jármű az út jobboldalán állva marad, a fékeket meghúzza, világítását kioltja. A használt közlekedési eszközről azonnal szálljunk le és menjünk nyugodtan a legközelebbi nyilvános vagy házi óvóhelyre, (kapualjba, pincébe, vagy egyéb fedezést nyújtó helyiségbe).

b) Hogyha harcgázszagot (torma, mustár, patikaszag) érzünk, azonnal vegyük fel a gázálcot (ha nincs, nedves kendővel védjük arcunkat és szánkat, szemünkkel hunyorítsunk). A gázfelhőt kerüljük ki. Ha nem lehet, haladjunk keresztül a széliránnyal szemben nyugodtan, ne szaladjunk!

c) Minden tócsát kerüljünk ki. Nedves tárgyakat ne érintsünk.

5. *Az óvóhelyek:*

a) Őrizzük meg nyugalmunkat.

b) Az ajtókat csak a repülőtámadás észlelhető előjeleire, motorzúgás, lövések, távoli bombarobbanás, az óvóhely parancsnokának jelére kell becsukni.

c) Ne tartózkodják senki feleslegesen az óvóhely előterében.

d) Az óvóhely előterének és belső terének ajtajait sose nyissuk ki egyszerre.

e) Harcgázzal kismértékben sérült, vagy arra gyanús személyek csak az óvóhely előterében gázmentesítés után léphetnek az óvóhelyre.

f) Mustárgázzal fertőzöttek ruháikat az óvóhely előterében vessék le.

g) Lelkiismeretesen kövessük a harcgáz-sérülések esetén végrehajtandó első segélynyújtás előírásait.

h) Az óvóhelyen dohányozni, ott nyitott lángot égetni tilos.

i) Az óvóhely csak a ház légoltalmi parancsnokának engedélyével hagyható el.

j) Az óvóhely-kijáratok beomlása esetén kezdjük meg a kibontási munkákat azonnal, a ház légoltalmi parancsnokának tervszerű intézkedései szerint.

k) Ha az óvóhely megrongálódott, vagy gázmentes lezárása kétségesse vált, azonnal vegyük fel a kéznél lévő gázálarcokat (annak hiányában óvjuk magunkat és szájunkat nedves kendővel); ha kiürítése szükségessé vált, fokozott elővigyázattal menjünk a legközelebbi fedezést nyújtó (előre kijelölt) helyre.

IV. A LÉGITÁMADÁS ELMÚLTÁVAL.

(„Légi veszély elmúlt.”)

1. Az óvóhelyet csak a ház légoltalmi parancsnokának engedélyével szabad elhagyni.

2. A legnagyobb elővigyázatossággal győződjünk meg előbb arról, hogy az udvar, vagy folyósók nincsenek-e harcgázanyagokkal fertőzve (szag, fénylő cseppek, tócsák).

3. Gondoskodjunk mielőbb az esetleges sebesültek, gáz-sérültek elszállításáról és orvosi kezelésbe vételéről.

4. Az óvóhelyet azonnal alaposan szellőztessük ki, azt helyezzük használható állapotba, az esetleg felhasználható anyagokat, eszközöket pótoljuk.

5. Lakásainkat szellőztessük ki, az óvóhelyekre magunkkal viendő csomag (készlet) mielőbbi kiegészítéséről gondoskodjunk s azt újból készítsük elő.

6. Ne menjünk feleslegesen az utcára.

SZAKKÖNYVEK.

Az 1939. évi II. t.-c. szentesítése óta a Légvédelmi Liga (L. L.) és az Országos Légvédelmi Parancsnokság (O. L. P.) jóváhagyásával az alábbi szakkönyvek jelentek meg, amelyek a légvédelemmel kapcsolatos legszükségesebb tennivalókat tartalmazzák:

L. L.: Légtalmai A. B. C. (ingyenes tájékoztató) Bp. 1939.

L. L.: Hogyan védekezzünk légitámadás ellen. Bp. 1938.

Telbisz A.—Földes J.: Légi- és gázvédelem gyakorlati ismeretű. Bp. 1937.

Mohay Ádám: Légtalmai ismeretek. Székesfehérvár. 1938.

Mohay Ádám: Lakóházak légtalmai. Bp. 1938.

(Ez a könyv a ház légtalmai őrparancsnok által a lakók részére tartandó tanfolyam anyagát tartalmazza.)

Toronykői és Németh: Légtalmai rendfenntartó szolgálat tananyaga kérdés-feleletben. Bp. 1941. (I. ker. kapitányság. I. Pauler-utca 18.)